

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3325/2019. (XI. 26.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

1. Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 39.K.33.335/2018/14. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.
2. Az Alkotmánybíróság a felsőoktatási felvételi eljárásról szóló 423/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet 23. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és alkalmazási tilalom kimondására irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó személyesen eljárva az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdésére, valamint 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybírósághoz, melyben kérte a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 39.K.33.335/2018/14. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, valamint a felsőoktatási felvételi eljárásról szóló 423/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Fkr.) 23. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítását és alkalmazásának kizárását.
 - [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló peres eljárásban megállapított tényállás szerint az indítványozó (aki az alapügy felperese, a továbbiakban: felperes) jelentkezési kérelmet nyújtott be az Oktatási Hivatalhoz (a továbbiakban: alperes) a 2018. évi felsőoktatási pótfelvételi eljárásban. Jelentkezési helyként a DE-ÁJK igazságügyi igazgatási ALK szakot jelölte meg kérelmében. Az alperes a 2018. augusztus 24. napján kelt besorolási határozatában (a továbbiakban: határozat) a felperest az általa megjelölt jelentkezési helyre nem sorolta be, mivel számított pontja nem felelt meg a jogszabályi minimum pontszámnak. A határozat ellen a felperes keresetet terjesztett elő, amelyben a határozat megváltoztatását, avagy megsemmisítését kérte. Meglátása szerint az alperes pontszámítási hibát vétett, hiszen számításai szerint összpontszáma – a fogyatékosági többletpontokkal együtt – 287 pont, ami meghaladja a 283 pontos felvételi ponthatárt.
 - [3] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a támadott 39.K.33.335/2018/14. számú ítéletével a keresetet elutasította, megállapítva, hogy a közigazgatási hatóság jogszabályszerűen járt el, amikor a fogyatékosági többletpontszámokat számításán kívül hagyta, így a határozat nem sérti az Fkr. 14. §-át, továbbá megállapította, hogy nem sérült az indítványozó tanuláshoz és művelődéshez való joga sem.
 - [4] Az indítványozó ezt követően terjesztette elő az Abtv. 26. § (1) bekezdése, valamint a 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszát, amelyben kérte az Fkr. 23. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítását és az alkalmazási tilalom kimondását, valamint a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 39.K.33.335/2018/14. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó az ítélet, valamint a támadott jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességét az Alaptörvény X. cikk (1) bekezdése, a XI. cikk (1)–(2) bekezdései, a XXIV. cikk (1) bekezdése valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmére hivatkozással állította. Indokolása szerint a felvételi eljárásban a felvételhez szükséges többletpontok megszerzését az Oktatási Hivatal több éven keresztül nem biztosította, ezzel megakadályozva „az emberek felsőfokú tanuláshoz való jogát”, köztük az indítványozó e jogát is. Azzal pedig, hogy a bíróság egyetértett az Oktatási Hivatal döntésével, megakadályozta, hogy az indítványozó felsőfokú tanulmányokat folytasson.
- [5] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján jelen ügyben tanácsban jár el. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt, ennek során a tanács megvizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit, különösen a 26–27. §-ok szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. §-ok szerinti feltételeket. Az Abtv. 56. § (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a befogadás

visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.

- [6] 3. Az Alkotmánybíróság fenti vizsgálata eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz – az alábbi okokra tekintettel – nem fogadható be.
- [7] 3.1. Az Alkotmánybíróság elsőként az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz indítványt vizsgálta.
- [8] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó határidőn belül nyújtotta be az indítványt. Az indítványozó a bírósági eljárásban félként vett részt, így érintettsége és jogosultsága a támadott határozattal összefüggésben megállapítható, úgyszintén az is, hogy jogorvoslati lehetőségét kimerítette. Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban támasztott feltételeknek az alábbiak szerint felel meg. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli továbbá az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit, a sérelmezett bírói döntést és kifejezetten kéri a bírói döntés megsemmisítését.
- [9] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor megállapítja, hogy az Alaptörvény X. cikk (1) bekezdésére vonatkozóan az indítvány nem teljesíti a határozott kérelem feltételeit, ugyanis nem tartalmaz értékelhető, az Alaptörvény XI. cikke sérelmétől elkülönülő indokolást arra nézve, hogy a bíróság döntése a X. cikk (1) bekezdésében biztosított jogát miért és mennyiben sérti.
- [10] Hasonlóképpen az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése tekintetében sem tartalmaz a panasz az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) bekezdésétől elkülönült, alkotmányjogilag értékelhető indokolást, így a kérelem határozottsága ezen indítványi elem tekintetében sem áll fenn.
- [11] Mivel az indítvány az Alaptörvény két fenti rendelkezésére alapított részében az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglalt, a határozott kérelemre vonatkozó feltételeknek nem felel meg, így ezek tekintetében az nem volt vizsgálható.
- [12] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további tartalmi feltételeiként nevesíti, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.
- [13] Ezért az Alkotmánybíróság megvizsgálta, hogy az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XI. cikk (1) bekezdése, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét állító része megfelel-e a befogadhatóság ezen feltételeinek.
- [14] Az Alaptörvény XI. cikk (1) bekezdése valamennyi magyar állampolgár számára biztosítja a művelődéshez való jogot, melyet – annak (2) bekezdése alapján – az állam többek között a közművelődés kiterjesztésével és általánossá tételével, az ingyenes és kötelező alapfokú, az ingyenes és mindenki számára hozzáférhető középfokú, valamint a képességei alapján mindenki számára hozzáférhető felsőfokú oktatással biztosítja.
- [15] A felsőfokú oktatásban való részvétel az Alaptörvény XI. cikkében rögzített művelődéshez való jogból következik, ugyanakkor e jog gyakorlása feltételekhez kötött, erre utal a XI. cikk (2) bekezdése is, amikor kimondja, hogy a felsőfokú oktatás képességei alapján hozzáférhető mindenki számára, vagyis csak meghatározott feltételeknek való megfelelés mellett vehet részt valaki a felsőfokú oktatásban {3061/2017. (III. 31.) AB határozat, Indokolás [15]}.
- [16] Az Alaptörvény szövegéből következően tehát a felsőoktatási intézmények léte és működése az Alaptörvény XI. cikk (1) bekezdésében rögzített alapjog intézményi garanciája. Abból, hogy az Alaptörvény a felsőoktatáshoz való hozzáférést a „képesség alapján” biztosítja, az következik, hogy a felvételi szabályozás nem lehetetleníti el a megfelelő képességgel rendelkező személy művelődéshez való jogának érvényesíthetőségét [vö. 79/1995. (XII. 21.) AB határozat, ABH 1995, 399, 407.; 635/B/2007. AB határozat, ABH 2010, 2352, 2354.].
- [17] Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozót az általa megjelölt jelentkezési helyre nem sorolták be, vagyis a kívánt felsőoktatási szakra nem nyert felvételt – feltéve, hogy a felsőoktatáshoz való jog végrehajtását szolgáló jogszabályoknak megfelelt a pontszámítás – nem jelenti a művelődéshez való jog sérelmét.
- [18] Az Alaptörvény XI. cikk (1)–(2) bekezdéseivel, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben előterjesztett indokolás csak a vélt jogszabálysértést hangsúlyozta, az indítványozó kifogásai, tartalmukat tekintve, az indítványozó számára kedvezőtlen jogszabály-értelmezési kérdésekre irányulnak. Releváns, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, sem bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet így az indítványozó az Alaptörvény XI. cikk (1) bekezdésének, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésének rendelkezéseivel összefüggésben nem állított, az indítványozó azokra nézve kizárólag szakjogi, jogszabály-értelmezési kérdéseket vetett fel.

- [19] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is hangsúlyozza: „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki” {3325/2012. AB végzés, Indokolás [14]; 3031/2016. (II. 23.) AB végzés, Indokolás [19]}. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Önmagában tehát az, hogy a bíróság az indítványozóétól eltérő jogi álláspontot foglalt el, még nem eredményezi az eljárás tisztességtelenségét. „[A] tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13], [14]; 3079/2015. (IV. 23.) AB végzés, Indokolás [29]}.
- [20] „Az Alkotmánybíróság a bíróságok ítéleteit [...] akkor bírálhatja felül, ha azok az Alaptörvény megsabta értelmezési tartományt megsértik, és ezáltal a bírói döntés alaptörvény-ellenes lesz” {3119/2015. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [22]; 3031/2016. (II. 23.) AB végzés, Indokolás [19]}.
- [21] Megjegyzi továbbá az Alkotmánybíróság, hogy az indítványozónak az alkotmányjogi panaszában felvetett kifogásait (ideértve az Alaptörvény X. és XI. cikkeivel összefüggésben felvetett kifogásait) a kereseti kérelem korábban már tartalmazta, és azt a bíróság – összhangban az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdésében foglalt kötelezettségével – döntése meghozatala során részletesen vizsgálta, azokra vonatkozó érveit indokolásában egyenként kifejtette, megválaszolta.
- [22] 3.2. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti részével kapcsolatban az alábbiakat állapította meg.
- [23] Az Abtv. 26. § (1) bekezdés a) pontja értelmében alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz az az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, akinek az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be. A befogadhatóság feltételeinek vizsgálata során az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a fentiekben már vizsgált érintettség, jogosultság és a jogorvoslat kimerítése feltételei mellett {amelyek fennállását az Alkotmánybíróság jelen végzése indokolásának 3.1. pontjában (Indokolás [7] és köv.) már megállapított} az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszra nézve vizsgálnia kellett az Abtv. 29–31. §-ok szerinti feltételek fennállását is.
- [24] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a Fkr. 23. §-ára vonatkozó indokolása a sérülni vélt alaptörvényi rendelkezésekkel összefüggésben nem tartalmazott releváns alkotmányossági érvelést, az indítvány nem fejt ki, hogy a szabályozás pontosan hogyan, milyen módon valósítja meg a kifogásolt alaptörvényi rendelkezés sérelmét.
- [25] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az említett kérelem indokolás hiányában nem felel meg a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, annak elbírálására ezért nincs lehetőség. Az indítványban ugyanis kifejezetten meg kellett volna jelölni, hogy a konkrét jogszabályi rendelkezés az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseit miért sérti {34/2014. XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}.
- [26] 4. Az Alkotmánybíróság mindezekre tekintettel az Abtv. 27. §-a és az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt – miután az nem felelt meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjaiban foglaltaknak –, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdéseire, visszautasította.

Budapest, 2019. november 12.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/428/2019.

